

Prinsippprogram for Ung Kreft – forslag

Ung Kreft er en interesseorganisasjon for unge mennesker berørt av kreft – kreftrammede, pårørende og etterlatte. Kreft i ung alder griper inn i sentrale livsfaser og påvirker helse, relasjoner, utdanning, arbeid og framtidsmuligheter. Vårt arbeid tar utgangspunkt i denne helheten.

Alle unge berørt av kreft skal møtes med likeverd og respekt. Ingen skal reduseres til diagnose, rolle eller funksjon. Våre tilbud og vår politikk skal bidra til trygghet, mestring og sosial tilhørighet.

Ung Kreft bygger på medvirkning. Unges erfaringer og stemmer skal være førende for organisasjonens arbeid både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Arbeidet skal preges av åpenhet, høy etisk standard, og tydelig ansvarlighet.

Ung Kreft som organisasjon

Ung Kreft er en uavhengig og kunnskapsbasert samfunnsaktør. Organisasjonen skal samle, styrke og synliggjøre unge berørtes interesser.

Vårt arbeid bygger på erfaringskompetanse, fagkunnskap og samarbeid med helsevesen, myndigheter og andre relevante aktører. Ung Kreft skal bidra konstruktivt til politikkutvikling og offentlig debatt, og arbeide for løsninger som gir reell forbedring i unges liv.

Helhetlige og tilpassede helsetjenester for unge

Helsetjenestene må ta utgangspunkt i unges livssituasjon og den samlede belastningen det innebærer å bli rammet av kreft. Behandling, omsorg og oppfølging skal sees i sammenheng og tilpasses den enkelte.

Tjenestene skal være likeverdige, trygge og tilgjengelige uavhengig av bosted, økonomi og bakgrunn. Pasientsikkerhet og brukersikkerhet er grunnleggende. Unge skal ha reell mulighet til samvalg og få tilstrekkelig, forståelig informasjon om egen sykdom, behandling og oppfølging.

Digitalisering og e-helse skal tas i bruk der det gir bedre kvalitet, tilgjengelighet og samhandling. God samhandling mellom behandlingsnivåer og aktører er en forutsetning for helhetlige pasientforløp.

Behandling, oppfølging og livsløp

Ung Kreft legger til grunn at kreft kan være akutt, kurativt, kronisk eller uhelbredelig. Helsetjenestene må ivareta hele dette spennet.

Unge berørt av kreft skal ha tilgang til oppdatert og trygg behandling. Prioriteringer i helsetjenesten skal være åpne og rettferdige, og ta hensyn til unges særskilte behov.

Oppfølging under og etter behandling skal være systematisk og langsiktig. Seneffekter skal forebygges, identifiseres og følges opp. Prehabilitering og rehabilitering skal være integrerte deler av pasientforløpet.

Overganger mellom livsfaser og tjenester, inkludert overgangen til voksenliv, skal være forutsigbar. Kronisk syke unge skal ivaretas i et livsløpsperspektiv med forutsigbar oppfølging.

Unge med uhelbredelig sykdom skal møtes med verdighet, forutsigbarhet og helhetlig omsorg. Ivaretagelse av livskvalitet og støtte til både pasient og pårørende er sentralt.

Aktiv dødshjelp skal aldri, verken direkte eller indirekte, være et alternativ til å gi krefttrammede tilstrekkelige tjenester, assistanse, medisiner eller behandling.

Psykososial støtte og fellesskap

Kreft i ung alder har omfattende psykososiale konsekvenser. Angst, ensomhet, sorg og tap av tilhørighet kan ramme både pasienter, pårørende og etterlatte.

Psykososial støtte skal være en naturlig del av oppfølgingen gjennom hele forløpet. Samfunnet skal legge til rette for deltakelse, fellesskap og tilhørighet, også når sykdom begrenser kapasitet.

Likepersonstilbud er et viktig supplement til offentlige tjenester og bidrar til mestring, gjenkjennelse og støtte. Slike tilbud skal være tilgjengelige og tilpasset ulike livssituasjoner.

Pårørende og etterlatte

Pårørende er en avgjørende ressurs, men har samtidig betydelige belastninger. Det er viktig at helsevesenet tilbyr informasjon, støtte og oppfølging under og etter sykdomsforløpet.

Etterlatte skal sikres oppfølging og sorgstøtte som tar hensyn til alder og livssituasjon. Støtten skal være tilgjengelig over tid og ikke avhenge av hvor man bor.

Rettigheter, levekår og deltakelse

Unge berørt av kreft skal kunne delta i samfunnet på lik linje med andre. Å være berørt av kreft skal ikke føre til varig utenforskap eller uforholdsmessige levekårsutfordringer.

Rettigheter knyttet til økonomisk sikkerhet, omsorgspermisjon og pasientreiser må sikre trygghet og stabilitet for unge berørt av kreft, også hvor deltakelse i arbeid og utdanning påvirkes som følge av behandling eller seneffekter. Samtidig skal unge berørt av kreft ha reelle muligheter til å inkluderes i utdanning og arbeidsliv på tross av sykdom og seneffekter, gjennom tilrettelegging, fleksible ordninger og inkluderende løsninger.

Sosioøkonomiske forskjeller, diskriminering og ulik tilgang til tjenester må aktivt motvirkes.

Kropp, identitet og framtid

Kreft kan påvirke kropp, selvilde, seksualitet, fertilitet og framtidsplaner. Disse temaene er sentrale for unges livskvalitet og må tas på alvor.

Unge berørt av kreft skal få god informasjon og oppfølging knyttet til seksuell og reproduktiv helse, fertilitet og familieliv.

Kunnskap, forskning og forebygging

Kunnskap er en forutsetning for god behandling, tjenester og riktige prioriteringer. Forskning, tjenesteutvikling og politikkutforming skal være kunnskapsbasert og inkluderende. Kliniske studier og forskning må i større grad inkludere alder og kjønn.

Brukermedvirkning skal være en integrert del av forskning og utvikling. Forebygging og informasjonsarbeid må også rette seg mot unge målgrupper.

Ung Kreft mener at åpenhet, forståelig informasjon og god samhandling er avgjørende for å sikre kvalitet, tillit og langsiktig oppfølging.